

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Ljubljana, 18. 11. 2020

Vlada Republike Slovenije

gp.gs@gov.si, gp.kpv@gov.si

Ministrstvo za notranje zadeve

gp.mnz@gov.si

Ministrstvo za infrastrukturo

gp.mzi@gov.si

Zadeva: Poziv Vladi RS in pristojnima ministrstvoma k spremembi Odloka o odrejanju in izvajanju ukrepov za preprečitev širjenja nalezljive bolezni COVID-19 na mejnih prehodih na zunanji meji in na kontrolnih točkah na notranjih mejah Republike Slovenije - URGENTNO

Odlok o odrejanju in izvajanju ukrepov za preprečitev širjenja nalezljive bolezni COVID-19 na mejnih prehodih na zunanji meji in na kontrolnih točkah na notranjih mejah Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 153/20, 159/20 in 163/20) je dne 12.11.2020 doživel spremembo, ki je posledica zaostritve omejitev prehoda državne meje (Uradni list št. 163/20).

Sprememba je povzročila hude posledice v panogi mednarodnega transporta, ki jih je potrebno, da se izognemo ekonomski in humanitarni krizi, nemudoma rešiti.

10. člen navedenega odloka je namreč spremenjen tako, da je v 14. točki, ki prehod omogoča osebi, ki prehaja mejo iz družinskih razlogov zaradi vzdrževanja stikov z ožjimi družinskimi člani in se vrača čez mejo v 72 urah po prehodu meje le-to dovolil samo tistim, ki odhajajo v drugo državo članico Evropske unije ali schengenskega območja. V panogi tovarnega prometa je zaposlenih preko 20.000 voznikov, od katerih je vsaj tri četrtine tuje delovne sile, pretežno iz BiH, Srbije, Makedonije,.. Za te po spremembi velja, da kljub temu, da ne dela, oziroma da skladno z zakonodajo opravlja obvezen tedenski čas počitka, ne sme zapustiti Slovenije, kljub temu, da tukaj nima primerne bivališča. Glede na dejstvo, da vozniki preživijo v vozilu tudi petindvajset in več dni na mesec, je to tudi razumljivo. Pri tem jih aktivno podpirajo delodajalci, ki jih v veliki meri prijavljajo kar na naslov podjetja ali jim pomagajo najti drugi, dejansko fiktivni naslov. S tem torej, ko delodajalci podpirajo prepoved zaposlenim, da se med počitkom vrnejo domov, se hkrati dobro zavedajo, da voznik nima drugega bivališča, kot kabino tovornjaka.

Naj spomnimo:

V avgustu je z dnem 20.08.2020 stopila v veljavo sprememba Uredbe (ES) št. 561/2006 in Uredbe (EU) št. 165/2014. Spremembe so bile objavljene v Uredbi 2020/1054. Prevozna podjetja naj organizirajo delo voznikov tako, da se lahko v vsakem obdobju štirih zaporednih tednov vrnejo v operativni center delodajalca, v katerem so po navadi bazirani in kjer se začne njihov tedenski čas počitka, v državi članici, kjer ima delodajalec sedež, ali v svoj kraj prebivališča, da tam preživijo vsaj en redni tedenski čas počitka ali tedenski čas počitka, ki traja več kot 45 ur in je nadomestilo za skrajšani tedenski čas počitka. Gre za pomembno novost! Vsaj enkrat mesečno tako delodajalec mora omogočiti delavcu, da počiva doma ali v državi delodajalca. Omogočanje te pravice mora biti dokumentirano in je lahko predmet nadzora. Namen te spremembe je zagotoviti voznikom, da se vrnejo k svoji družini, zato smatramo, da je predmetni Odlok tudi v nasprotju z neposredno uporabljivimi evropskimi predpisi. To kar so vozniki

končno dobili z uredbo – obveznost delodajalca, da jim najmanj enkrat v štirih tednih zagotovi preživljanje rednega tedenskega počitka doma – jim je ta vlada vzela z novim odlokom.

Hkrati pa je sedaj izrecno določeno, da voznik rednega tedenskega časa počitka in kakršnega koli tedenskega časa počitka, ki traja več kot 45 ur in je nadomestilo za predhodne skrajšane tedenske čase počitka, ne preživi v vozilu. Preživi ga v ustrezni in spolu primerni nastanitvi z ustreznimi spalnimi in sanitarnimi prostori, česar pa voznik v Sloveniji nima.

Pozivamo Ministrstvo za notranje zadeve in Vlado RS, da znotraj izjem v 10. členu predmetne uredbe opredeli, kam spadajo vozniki tovornjakov, ki jim je onemogočen stik z družino. Veliko večji zdravstveni rizik namreč predstavljajo, če se po mesecu prevažanja preko visoko rizičnih evropskih držav (Španija, Belgija,..) vrnejo na počitek v Slovenijo, kjer nimajo možnosti varnega prebivanja, kaj šele socialne distance. Vozniki že sedaj lahko prehajajo Slovenijo na podlagi 3. točke omenjenega 10. člena (osebi, ki izvaja prevoz blaga ali oseb v Republiko Slovenijo ali iz Republike Slovenije v gospodarskem prometu ter za tovorni in potniški promet v tranzitu in zapusti Republiko Slovenijo v 12 urah po prehodu meje), predlagamo, da se tudi njegovo napotitev na obvezni počitek po Uredbi 561/06 (in Uredbi 2020/1054) tretira kot tranzit. Po povratku na delo, pa bi se od njih tako kot doslej zahtevalo potrdilo delodajalca o odrejeni vožnji, ki mora nastopiti v najdlje 6 urah od prehoda meje. Celo tisti, ki tranzitirajo Slovenijo in jim je v drugi državi odrejena karantena imajo možnost, da v 6 urah prečkajo Slovenijo. Vse ostalo bo po našem mnenju diskriminacija, ki bo imela za posledico širjenje okužb v Sloveniji med vozniki, ki bodo na parkiriščih tovornih podjetij čakali na konec »prostega časa«.

Vlada RS je s spremembo odloka in s prepovedjo združevanja družine povzročila, da je tem voznikom kršena pravica do družinskega življenja in skrbi za otroke. Velika večina njih ima namreč doma otroke, ki svojega očeta že tako in tako, zaradi narave dela, ne vidijo precej časa. Z dodatno omejitvijo gibanja oziroma prehajanja meje, ki je posledica spremembe odloka, pa je vlada pravici do družine in dolžnosti skrbi za otroke dala manjšo težo kot gospodarskim oziroma ekonomskim interesom. Tako gre za popolnoma nesorazmeren ukrep, ki bi utegnil predstavljati tudi kršitev Konvencije o otrokovih pravicah (pravica do obeh staršev). Hkrati pa je popolnoma nerazumno in brez kakršnegakoli razloga povzročila nedopustno diskriminacijo. Vrnitev domov je namreč možna državljanom članic EU, med tem ko ostalim pa ne. Pri tem pa ne izkaže, še manj pa pojasni razloge za neenako obravnavanje in diskriminacijo voznikov glede na njihovo narodnost oziroma državljanstvo.

Vsekakor pa sprememba odloka povzroča tudi velike psihične težave tako voznikom, ki se ne morejo vrniti domov kot tudi njihovim otrokom.

Zato pozivamo vlado, da nemudoma spremeni odlok na način, da odpravi krivico ki jo je z zadnjo spremembo povzročila ter da vse voznike (kot tudi vse ostale zaposlene) obravnava enako, ne glede na njihovo narodnost, državljanstvo oziroma ne glede na kraj stalnega bivališča (ali je le ta znotraj EU ali pa zunaj mej EU).

Hkrati za podporo apeliramo tudi a Ministrstvo za infrastrukturo. Le-to je že v prvem valu epidemije v marcu izredno hitro in efektivno uredilo izjeme pri prehodu meje za voznike v mednarodnem transportu ter v EU dogovorilo tudi izjeme od Uredbe 561/06. Namen: zagotoviti nemoteno oskrbo državljanov z dobrinami. In te so nam vsi ti vozniki dejansko tudi zagotavljali. In še vedno nam zagotavljajo, s tem, ko prevažajo tovor po celi Evropi, trenutku pa, ko tovor odložijo, postanejo tako rizični, da jim je potrebno zapreti mejo pred nosom. Vsi se zavedamo, da to ni prav. Voznikovo svobodo gibanja varujemo samo do trenutka, ko nam to gospodarsko koristi?

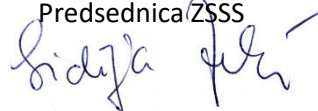
Menimo, da se brez tehtnega premisleka o posledicah zapira meje za nekatere kategorije tujcev, pri čemer so s takimi ukrepi prizadeti zlasti delavci, ki imajo družine v t. i. tretjih državah. Le-tem se ne bi smelo povsem onemogočiti stike z družinskimi člani, ali se jih zaradi tega kaznovati. Obstaja pa seveda tudi zdravstveni in varnostni vidik dejstva, da se voznike zadržuje v Sloveniji, kjer nimajo možnosti bivanja in samoizolacije, kar nam bo epidemijo še pospešilo!

Kot nam je znano, je tisoče voznikov, ki so zaposleni v slovenskih prevoznih družbah, že napovedalo, da se bodo 1.12.2020 družno odpravili domov. Sindikat jih bo v primeru da se zanje ne poišče smotrna in življenjska rešitev, pri tem tudi podprl.

Ker ljudem v stiski čas teče drugače, pričakujemo odgovor na naš predlog že danes tekom dneva. Za nadaljnje dni ob odsotnosti dialoga načrtujemo tudi širšo razpravo v javnosti, prijave ključnim institucijam za zaščito človekovih pravic in varstvo pred nesorazmernimi in diskriminatornimi posegi Vlade RS, pri čemer so nam pomoč že ponudile naše evropske sindikalne povezave.

S spoštovanjem

Lidija Jerkič
Predsednica ZSSS

Saška Kiara Kumer
Sekretarka SDPZ

V vednost:
Varuh človekovih pravic RS – info@varuh-rs.si